

Wie levert de somatische zorg bij beschermd wonen? Van regels naar relaties!

Geplaatst op 8 juli 2021

Op 24 juni 2021 gingen enkele deelnemers, VWS en LOC Waardevolle zorg in de beweging Radicale vernieuwing langdurige ggz in gesprek, op basis van een concrete vraag in de praktijk van Mind-up (onderdeel van GGZ-Friesland). Die vraag luidt: Welke medewerkers kunnen het beste welke (voorbehouden) somatische handelingen uitvoeren voor mensen met psychische en psychiatrische problemen die beschermd wonen?

Mensen met psychische of psychiatrische problemen die beschermd wonen, hebben naast psychische ondersteuning soms ook (tijdelijk) somatische zorg nodig. Denk aan diabetesmedicatie, hulp bij douchen, wondverzorging en dergelijke. De vraag is dan wie die zorghandelingen het best kan uitvoeren? De begeleiders? Mag dat wel, willen ze dit en kunnen ze dat wel? Wanneer schakelen we daarvoor verzorgenden of verpleegkundigen van de thuiszorg in? Mind-up stelde de vraag: vanuit welke gezichtspunten kun je hiernaar kijken?

Deelnemers aan het gesprek waren vanuit Mind-up: rehabilitatiecoach Suzanne van de voorde, trajectbegeleider Antje Kortstra en directeur zorg Monique Menger. Vanuit Levanto-groep sloot Wim Gelders aan, manager locatie Vroenhof. Ook namen twee vertegenwoordigers van VWS deel en LOC begeleidde het gesprek.

Van regels naar relaties

Tijdens het gesprek werd duidelijk dat het antwoord niet zozeer ligt in het vastleggen van regels of het afbakenen van verantwoordelijkheden, maar veel meer in maatwerk. Vanuit de relaties tussen het team en de bewoners. Wim vertelde hoe bij Levanto flexibel ingespeeld kan worden op de vragen die zich voordoen bij de bewoners, samen met de mensen die in het team werken. Ook bij de keuze wie welke handelingen

uitvoert staat de wens van de cliënt daarin voorop, dus ook de vraag wat hij of zij prettig vindt.

Elke keer kijken wie je voor je hebt

Monique vertelt dat Mind-up graag iedereen de mogelijkheid wil geven in de eigen beschermde woonvorm te blijven, ongeacht de complexiteit van de situatie of de financieringsvorm. Dat vraagt van het team om elke keer weer te kijken wie de persoon is die bij hen woont en wat zijn of haar herstellvraag is en behoeften en wensen zijn. Dat vraagt ook verschillende vaardigheden en een zekere flexibiliteit van het team.

Wil ik dit, kan ik dit? En moet ik dit?

Monique vertelt dat zij in de teams van de beschermd wonen locaties hebben nagevraagd hoe de begeleiders het zouden vinden om deze somatische zorg te verlenen als dat nodig is. Ze ontdekte dat sommige collega's dat prima vinden, omdat ze dat vroeger ook al deden. Voor anderen, met name jongere begeleiders die net van de opleiding komen, voelen zich hierin onzeker en ongemakkelijk. Eén factor daarin is dat er onduidelijkheid is: wat moeten we eigenlijk kunnen in de praktijk? Moeten we bijvoorbeeld bloeddruk kunnen meten om de waarden door te geven aan de arts, of moeten we de waarden ook kunnen interpreteren?

Heb het gesprek met elkaar

We concludeerden dat het vooral belangrijk is om het gesprek met elkaar te voeren over de onderliggende waarden: wat is voor de cliënten van belang? Wie kan die hulp dan het beste geven? En dat mag verschillend zijn. "Dat doe je ook als je moeder of buurman zorg nodig heeft, dan bespreek je ook wat voor haar/hem belangrijk is. En wie deze hulp zou willen en kunnen bieden".

Omdat die luxe er niet altijd is dat iedereen alles kan doen, helpt het wel met elkaar te bespreken welke somatische zorg minimaal geboden zou moeten kunnen worden door het team.

Flexibiliteit en on the job coaching

Die flexibele maatwerk-instelling betekent wel dat training en coaching on the job noodzakelijk zijn. Wim vertelt dat er een basis leerlijn is voor iedereen die start bij Levanto. Daarin zit bijvoorbeeld het omgaan met medicatie. Daarnaast kun je deelcertificaten krijgen, bijvoorbeeld als er iemand diabeteszorg nodig heeft. "Ook deze trainingen geven we op een flexibele, vraaggerichte manier. Soms worden ze gegeven door eigen medewerkers, of we werken samen met opleidingsinstituten of leveranciers. Als de vraag dit niveau overstijgt, en de situatie vraagt om handelingen die zijn voorbehouden aan mensen met een BIG registratie, dan moet je verder kijken, dan vraagt het een specialistisch antwoord".

Naast de feitelijke training blijft het belangrijk om medewerkers hierin te coachen on the job. Het kan voor cliënt en medewerker best onwennig en ongemakkelijk zijn als je elkaar alleen kent vanuit begeleiding om ook lichamelijke zorg te verlenen. Vergeet ook nooit het gesprek hierover te blijven voeren met de cliënt. Wim: "Het kan zijn dat een cliënt een medewerker gerust kan stellen dat het oké is als de begeleider hem

helpt bij het douchen of dat iemand het prettiger vindt als iemand van de thuiszorg komt". Durf het hierover te hebben, dat kan ook veel opleveren voor de relatie". Deze manier van werken kan onzeker zijn voor het team, maar door hierover te praten deel en draag je dit ook samen, vanuit een gedeelde visie.

Samen leren is een kracht in de beweging Radicale vernieuwing langdurige ggz!

We sloten af met de conclusie: het zit hem niet zozeer in afspreken van regels, maar vooral in het gesprek erover aangaan. Vanuit de visie dat je werkt aan persoonsgericht herstel: wat heeft iemand nodig en wat is mogelijk? Durf daarbij buiten de lijntjes te kleuren zodat mensen de zorg krijgen die ze nodig hebben voor hun eigen situatie.

Het viel de medewerkers van VWS op dat er een mooie kennisuitwisseling plaats vond tijdens het gesprek. Ook de deelnemers van Mindup en Levanto waren enthousiast. Dit samen leren is volgens hen de kracht van de beweging! Ook over andere onderwerpen zouden ze graag met de andere deelnemers in gesprek gaan. Dit is dus voor herhaling vatbaar!

Oproep aan deelnemers Radicale vernieuwing langdurige ggz

Oproep aan deelnemers Radicale vernieuwing langdurige ggz: heb jij ook een vraag uit de praktijk? Deel deze met ons (rvggz@loc.nl), we helpen graag het gesprek te organiseren met andere deelnemers en partners om samen te leren vanuit regels naar relaties!

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Vernieuwing bij deelnemers](#), [Opstart vernieuwings-beweging](#)

Trefwoorden: [GGZ Friesland/Mind-up](#), [vws-ministerie](#)